

Sian SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen suunnitelma 2023-2026 ja Hyvinvointisuunnitelman ajankohtaiset

Hyvinvointialueen vanhusneuvosto

11.12.2025

Tarja Hirvonen

Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen suunnitelma 2023-2026

- **Toimintakykyisenä arjessa**

- Tavoitteena on tukea toimintakykyä arjessa painottaen ennaltaehkäisyä, ikääntyneen omaa vastuuta omasta toimintakyvystä sekä kotona asumisen tukemista eri keinoin.

- **Yksinäisyyden vähentäminen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääntyminen**

- Tavoitteena on vähentää yksinäisyyttä ja lisätä osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä vahvistaen muun muassa vertaistukea ja lisäten yhteistyötä eri toimijatahojen kanssa.

- **Elintapaohjaus kaikkien saatavilla**

- Tavoitteena on lisätä matalan kynnyksen palveluja sekä lisätä sähköisten palvelujen käyttöä lisäten ikääntyneen mahdollisuuksia seurata itse omaa hyvinvointiaan ja saada siihen ohjausta.

- **Alueellisella yhteistyöllä parannetaan ikääntyneiden hyvinvointia**

- Tavoitteena on ylläpitää ja lisätä ikääntyneiden hyvää elämää ja hyvinvointia edistämällä eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

- **Digi- ja teknologiataitojen tukeminen**

- Tavoitteena on selkiyttää ikääntyneille suunnatun digituen järjestämistä yhteistyössä kuntien, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa

- **Riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut oikea-aikaisesti oikeassa paikassa**

- Tavoitteena on lisätä monikanavaista neuvontaa, ohjausta ja palveluja.

- **Suunnitelman päivitys ajankohtainen v. 2026 -> uusi suunnitelma seuraavalle strategiakaudelle**

Nostoja hyvinvointisuunnitelmasta ikääntyneiden näkökulmasta

Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asiakkaat

- Miunhyvinvointi.fi
- Mielen hyvinvointia lisäävät toimenpiteet
- Jalkautetaan ja laajennetaan elintapaohjauksen ja ehkäisevän päihdetyön toimintamallit
- Otetaan moniammatillinen Miun aktiivinen arki –viitekehys osaksi arkea ikäihmisten palveluissa
- Kysytään kaatumisista
- Laajennetaan Ikäneuvolan alueellista toimintaa, mm. pilotoimalla 68-vuotiaille kohdennettuja terveystarkastuksia
- Kehitetään ja kohdennetaan Ikäkuntoutusta varhaisen vaiheen toimintakyvyn ongelmiin
- Tehostetaan MNA seulontaa osana RAI-arviointia
- Voimaa vanhuuteen –ohjelma
- Vahvistetaan kotihoidon ja asumispalvelujen asiakkaiden mahdollisuutta säännölliseen ulkoiluun
- Laajennetaan Finger-pilottia

Osallisuus ja yhteisöllisyys

- Kehitetään sosiaalihuoltolain mukaista päivätoimintaa yksilöllisten tarpeiden mukaisesti
- Kehitetään ja laajennetaan yhteisösosiaalihojausta ja etsivää sosiaalityötä järjestöyhteistyössä (PESO)

Kaatumisen ehkäisyn näkökulma?

Turvallinen arki ja ympäristö

- Jalkautetaan lähisuhdeväkivallan tunnistamisen, puheeksi oton ja riskinarvioinnin sekä palveluohjauksen toimintamallit suunnitelman mukaisesti
- Kehitetään Miun turvallinen kotiutuminen –prosessia
- Tuetaan teknologian ja etäpalvelun käyttöä turvallisessa kotona asumisessa
- Toteutetaan asumisturvallisuuden tarkistukset palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä kotikäynnillä
- Vakiinnutetaan vastuulääkäripalvelu ikääntyneiden asumispalveluissa
- Lisätään alueellista Intoa Elämään hyvinvointikursseja +65- vuotiaille
- Kehitetään edelleen Hei ikäihminen, mitä siulle kuuluu – toimintamallin käyttöönottoa

Toimintakykyisenä arjessa

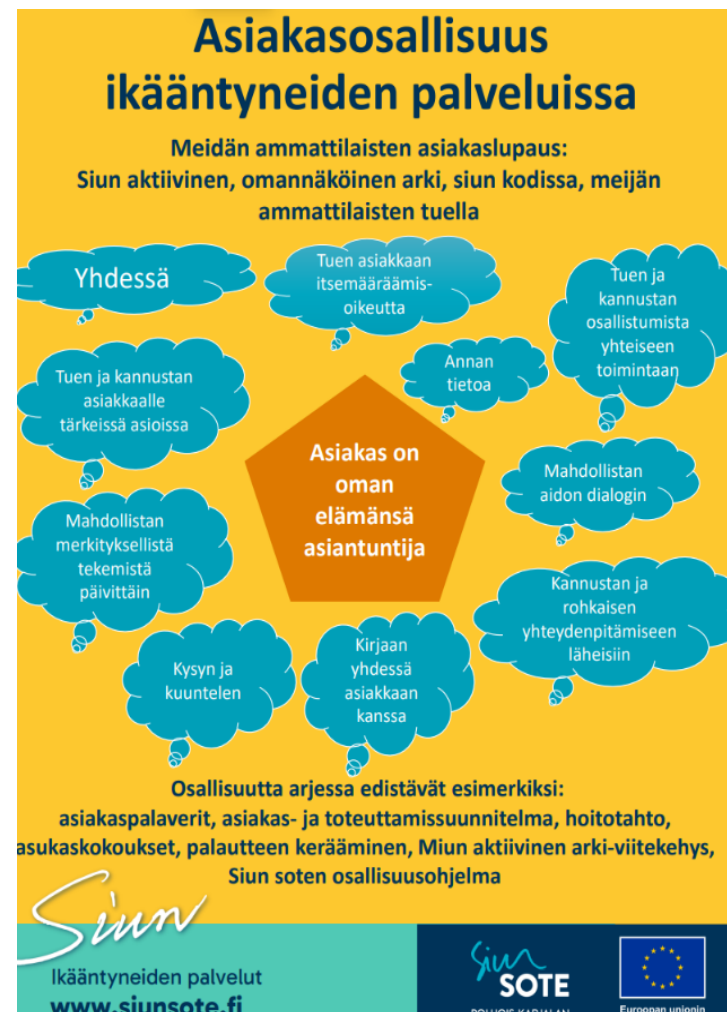
- Voimaa vanhuuteen –ohjelma
- Hyvä vanhuus yhdessä ulkoillen- ja Luontovuosi – hankkeet
- Kaatumisen ehkäisy
 - Kaatumisen ehkäisyn toimintamalli sote-ammattilaisille
 - Kaatumisen ehkäisyn polku on kytketty osaksi elintapaohjauksen polkua
 - Kaatuminen sivusto luotu www-sivuille
 - Pilotit avoterveydenhuollossa ja osastoilla, pilotit suunnitteilla kotihoitoon ja asumispalveluihin
 - Koulutus
 - Hei ikäihminen, mitä siulle kuuluu – ja OLKA-piste-tilaisuudet
 - Viestintä
- Miun aktiivinen arki -kuntoutusjaksot ja -viitekehys

Kuva: Antti Pitkälä, Siun sote

Yksinäisyyden vähentäminen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääntyminen

- Voimaa vanhuuteen –ohjelma
- Hei ikäihminen, mitä siulle kuuluu –tilaisuudet 2025:
 - Tuupovaara, Kiihtelysvaara, Viinijärvi yhteinen tapahtuma, Testipäivät Kitee ja Tohmajärvi
 - Syksy: Hammaslahti, Juuka, Valtimo, Heinävesi, Rääkkylän aivoterveyspäivä, Lieksan seniorimessut, Joensuun areenapäivä
- Miun aktiivinen arki –viitekehys
- Hyvä vanhuus yhdessä ulkoillen -hanke
- Järjestöavustusten kohdentaminen
- Päivätoiminnan kehittäminen ja laajentaminen on toistaiseksi keskeytetty

Elintapaohjaus kaikkien saatavilla

- Voimaa vanhuuteen –ohjelma
- Hei ikäihminen, mitä siulle kuuluu – tilaisuudet
- Hyvinvointialueella v. 2023 käyttöön otettu elintapaohjauksen polku päivitetty huomioimaan paremmin ikääntyneet
- Kohtaamisen keinoin –hanke, ennalta ehkäisevä päihdetyö
- Ikäneuvolatoiminnan laajentuminen: Ikäneuvolan terveystapaamiset
- Lähisuhdeväkivallan ja sen ennaltaehkäisyn huomioiminen palveluissa
 - koulutusta ja toimenpiteiden määrittely alkanut

Kuva: Antti Pitkäjärvi, Siun sote

Alueellinen yhteistyö

- Voimaa vanhuuteen –ohjelma
- Hei ikäihminen, mitä siulle kuuluu –tilaisuudet
- Järjestöavustukset 2025
 - 30 hakemusta kohdistui ikäalueeseen ja kaikki hakemukset täytti hva:n järjestöavustusten kriteerit.
 - Haettu avustussumma 106710 € ja myönnetty avustussumma yhteensä 45 300 €.
 - Mukana niin asumisyksiköiden virike- ja kulttuuritoimintaa, omaishoitajien tukea, kaatumisen ehkäisyyn liittyvää toimintaa. Tuohon summaan ei ole laskettu esim. potilasjärjestöjen toimintaa, joka myöskin kohdistuu tyypillisesti ikäihmisiin, esim. sydänterveyslunnot yms.
- Ikäalue aktiivisesti mukana HYTE-työssä

Digi- ja teknologiataitojen tukeminen

- Digituki ikääntyneille hakee vielä muotoaan.
- Painopiste vuonna 2024 oli digialustan käyttöönoton valmistelussa.
- Digituki on ollut mukana osassa heidän ikäihminen, mitä siulle kuuluu - tilaisuuksia
- Teknologiapalvelut:
 - Lääkeannostelijat Evondos, Evondos Anna
 - Turvapuhelin
 - Kuvapuhelin

Riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut

- RAI-arvioinnit vakiintuneet osaksi kotihoitoa ja asumispalveluja, myös Kotona asumista tukevista palveluista otettu käyttöön

Peittävyys:

- kotihoidossa 90 %
- asumispalveluissa 94 %
- Vastuulääkärimalli käytössä asumispalveluissa
- Ympäri vuorokautisen palveluasumisen suhteellinen osuus (75 vuotta täyttäneet) **30.9.2025 7,17 %** (2024: 7,42 %, 2023: 7,76 %)
- Yhteisöllisen palveluasumisen suhteellinen osuus **30.9.2025 2,00 %** (2024: 1,77 %, 2023: 1,63 %)
- Palvelujen saatavuus määräajassa 9/2025:
 - Kotihoito 80,6 %
 - Asumispalvelut 43,08 %
 - Omaishoidontuki 100 %

Kuva: Antti Pitkälä, Siun sote

Riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut

- Omaishoidon kumulatiivinen peittävyys 30.9.2025 4,3 %
- **Omais- ja perhehoidon keskitetty puhelinpalvelu** on vakiinnuttanut toimintansa
- **Perhehoitoa** ei ole saatavilla kaikilla alueilla, mutta vaikka perhekotia ei olisi joka kunnassa, on perhehoito saatavissa asiakkaille koko Siun soten alueella

Kuva: Antti Pitkälä, Siun sote

Riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut

- Kotisairaaloiminta käynnistynyt maakunnan alueella
 - Kotisairaala Joensuu
 - Keski-Karjalan kotisairaala 4.3.2024 (Tjå, Kitee-Kesålahti, Rååkkylå)
 - Pohjoinen kotisairaala 16.9.2024 (Juuka, Nurmes., Lieksa)
 - Låntinen kotisairaala 24.2.2025 (Outokumpu, Polvijårvi, Liperi, Heinåvesi)
 - Itåinen kotisairaala 20.10.2025 (Ilomantsi, Eno, Vaarat-Pyhåselkå)
- Terveyspalvelujen saatavuuden parantamiseksi toteutettava monikanavaisen palveluverkon toimeenpano on kåynnistetty

Vuonna 2026 tulossa:

- Voimaa vanhuuteen –ohjelma jatkuu
 - Yhdyspintatyö ja asiakasohjaus
 - Liikuntaneuvonta ja elintapaohjaus
 - Kaatumisen ehkäisy
- EPT polun koulutukset ja käyttöönotto kotona asumista tukevat palvelut ja kotihoito
- Hei ikäihminen mitä siulle kuuluu – tilaisuudet jatkuvat
- Kaatumisen ehkäisy
- Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen suunnitelman päivitys

Yhdessä tehden vaikuttavimmat palvelut Kiitos

Ikääntyneiden palvelut, toimialueen kuulumiset

11.12.2025

Hyvinvointialueen vanhusneuvosto

Tarja Hirvonen

Ikääntyneiden palvelut

Kotona asumista tukevat palvelut

- Omais- ja perhehoitajille tulossa asiakastyytyväisyyskysely alkuvuodesta 2026
- Ehkäisevän päihdetyön polun koulutukset tammikuussa 2026 henkilöstölle
- Asumispalvelujen myöntämisen kriteerien päivitys

Kotihoito

- Miun aktiivinen arki kuntoutusjaksot Q3 14,2 %,
- RAI-arviointien peittävyys 90 %, tavoite > 90%
- Asiakkaiden osallistaminen oma hoidon suunnitteluun , ei ole osallistunut oman hoidon suunnitteluun 22 % (tavoite alle 20 %)
- EPT –polun jalkauttaminen kotihoitoon meneillään
- Kaatumisen ehkäisyn toimintamalli sote-ammattilasillem –pilotointi kotihoidoissa keväällä 2026
- Hyvä vanhuus yhdessä ulkoillen -hanke

Asumispalvelut

- RAI-arviointien peittävyys 94 %, tavoite > 90%
- Asiakkaiden osallistaminen oma hoidon suunnitteluun, ei ole osallistunut oman hoidon suunnitteluun 37 % (tavoite alle 30 %)
- Kaatumisen ehkäisyn toimintamalli sote-ammattilaisille –pilotointi asumispalveluissa keväällä 2026
- Luontovuosi – hanke
- Joensuuhun kahden uuden asumisyksikön rakennushankkeet hyväksytty
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelmaan 2025–2028 asumispalvelujen toimenpiteet
- Omaisten/läheisten jatkuvapalaute-kysely aloitettu
- Asumispalvelujen toimintasuunnitelma päivitetty vuodelle 2026

Yhteiset palvelut

- LähiTapiola on tehnyt päätöksen 100 000 euron kohdistamisesta LähiTapiolan yhteiskuntavastuurahastosta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle ikääntyneiden ja toimintakyvyltään alentuneiden henkilöiden paloturvallisuuden parantamiseen vuonna 2026.
 - Projekti tukee HYTE-kertoimen tavoitteita, kuten tapaturmien ehkäisyä ja toimintakyvyn edistämistä.
 - Tavoitteena
 - Parantaa ikääntyneiden asumisturvallisuutta ja paloturvallisuutta.
 - Vähentää paloriskejä ja kaatumistapaturmia.
 - Vahvistaa ammattilaisten osaamista ja varustaa yksiköt asianmukaisilla turvalaitteilla.
 - Tukea omaishoitajia ja perhehoitajia turvallisuustiedolla ja -koulutuksella.
 - Kouluttaa omaa henkilöstöä paloriskien tunnistamiseen
- THL:n Kerro palveluistasi asiakastyytyväisyys kysely toteutetaan ikääntyneiden palveluissa tammikuussa 2026
- Asumispalvelujen palvelurakenteen kehittämissuunnitelma laadittu, tavoitteena mm. yhteensovittaa asumispalveluja, tukea palvelujen oikea-aikaisuutta ja palvelutarpeen ennakointia

Ikäinstituutin hankkeet

Luontovuosi

- Rahoittaja Sitra, 99.600 eur
- Hankeaika 1.8.2025-30.8.2026
- Toteutus Ikäinstituutti ja Siun sote
- Tavoitteena kehittää ikääntyneiden palveluiden asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa ikääntyneiden ympärivuorokautiseen palveluasumiseen toimintamalli, jolla luonnon terveyshyödyt tuodaan osaksi asiakkaiden ja henkilökunnan arkea ympärivuotisesti.
- Hankkeen jälkeen ikäihmisten sekä henkilökunnan luontoaltistus on pilottiyksiköissä lisääntynyt ja osaaminen luonnon terveysvaikutusten tavoitteellisesta hyödyntämisestä vahvistunut Siun soten alueella. Valtakunnallisen webinaarin ja Innokylän avulla mallia levitetään muille hyvinvointialueille.
- Joensuun Senioripiha, Juuan Kielokallio sekä Kiteen Kesälahtitalo ja Kesätaival.

Hyvä vanhuus yhdessä ulkoillen

- Rahoittaja STM, 39.500 eur
- Hankeaika 1.9.2025-30.11.2026
- Toteutus Ikäinstituutti ja Siun sote
- Ulkoilun hyvien käytäntöjen levittäminen valtakunnallisesti (ympärivuorokautinen palveluasuminen, kotihoito, yhteisöllinen asuminen ja perhehoito)
- Pilotti kotihoidon asiakkaiden (yksin kotona asuvat ikääntyneet) ulkoilun edistämisen malliksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella ja mallin levittäminen
- RAI-herätteen kehittäminen ulkoilusta hyötyvien kotihoidon asiakkaiden tunnistamiseksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella
- Kotihoidot: Vaarat-Pyhäselkä, Juuka ja Joensuun keskustan kh

**Hyvää joulua
&
onnellista
uutta vuotta
2026**

Siun
SOTE

POHJOIS-KARJALAN
HYVINVOINTIALUE